

Odhad ztrát českých pivovarů ve 2. pololetí 2020

CETA - Centrum ekonomických a tržních analýz, z.ú.

Listopad 2020

Executive summary

- **Vládní bezpečnostní opatření v důsledku druhé vlny pandemie COVID-19 zasáhnou celou tuzemskou ekonomiku.** Pro zvládnutí nepříznivého vývoje pandemie jsou tyto kroky nezpochybnitelné, nicméně je žádoucí být zároveň připraven na diskusi o kompenzaci škod, které postiženým společnostem v této souvislosti vznikají. Mezi tvrdě zasažená odvětví patří mimo jiné odvětví HORECA a s ním silně spjaté pivovarnictví.
- **Výroba čepovaného piva je specifická poměrně dlouhým výrobním procesem a zároveň omezenou dobou trvanlivosti produktu.** Pivovary proto musejí citelně omezovat produkci piva. V případě delšího uzavření restauračních provozoven bude nutné řešit jeho likvidaci.
- **Ekonomické ztráty způsobené jarní vlnou pandemie přesahují tři miliardy korun:**
 - Celkové tržby za pivo mezi lednem až červencem letošního roku klesly v odvětví HORECA vůči roku 2019 o 3 779 mil. Kč (-28 %).
 - V měsících lednu až září letošního roku poklesl celkový výstav piva vůči stejnému období loňského roku o 811 tis. hl (-20 %).
 - Během ledna až září letošního roku se skutečné inkaso spotřební daně z piva snížilo meziročně o téměř 97 mil. Kč.
- **V důsledku druhé vlny pandemie COVID-19 lze však nyní z hlediska tržeb za pivo a jeho výstavu v segmentu ON-TRADE čekat oproti první vlně ještě výrazně hlubší propady.** Spotřebitelská poptávka po pivu byla během jarního rozvolňování opatření a restartu ekonomiky v letních měsících stimulována možností konzumace na předzahrádkách a venkovních prostranstvích, což nyní v zimních měsících předpokládat nelze.
- **Ani s koncem bezpečnostních opatření nelze spoléhat na rychlý návrat k původní míře návštěvnosti a hodnotám tržeb z roku 2019.** Důvěra českých spotřebitelů v bezpečnost situace v segmentu HORECA je silně otřesena a vnitřní prostory restauračních zařízení mohou být nadále z pohledu veřejnosti považovány za rizikové.
 - Spotřebitelé, kteří svou spotřebu čepovaného piva během pandemie substituují pivem baleným, mohou navíc u těchto zvyklostí zůstat i v budoucnu, což ovlivní míru ziskovosti nejen restauračních zařízení, ale také samotných pivovarů.
- **Každý týden, ve kterém jsou restaurační provozovny uzavřeny, znamená nyní pro české pivovary ztráty na tržbách přesahující 341 mil. Kč.** Pro odhad celkových ztrát českých pivovarů v segmentu ON-TRADE v důsledku druhé vlny pandemie modelujeme následující tři citlivostní scénáře:
 - **Scénář (pesimistický):** Během uzavření restauračních zařízení dojde k propadu tržeb pivovarů v segmentu ON-TRADE o 95 % (- 2 388 mil. Kč). Během 1. - 4. týdne po otevření provozoven dojde k propadu tržeb o 60 % (- 861 mil. Kč) a během 5. - 8. týdne

po otevření dojde k propadu o 40 % (- 574 mil. Kč). Celkové ztráty dosáhnou na 3 824 mil. Kč.

- **Scénář (realistický):** Během uzavření restauračních zařízení dojde k propadu tržeb pivovarů v segmentu ON-TRADE o 95 % (- 2 388 mil. Kč). Během 1. - 4. týdne po otevření provozoven dojde k propadu tržeb o 40 % (- 574 mil. Kč) a během 5. - 8. týdne po otevření dojde k propadu o 20 % (- 287 mil. Kč). Celkové ztráty budou činit 3 250 mil. Kč.
- **Scénář (optimistický):** Během uzavření restauračních zařízení dojde k propadu tržeb pivovarů v segmentu ON-TRADE o 95 % (- 2 388 mil. Kč). Během 1. - 4. týdne po otevření provozoven dojde k propadu tržeb o 20 % (- 287 mil. Kč) a během 5. - 8. týdne po otevření dojde k propadu o 10 % (- 144 mil. Kč). Celkové ztráty dosáhnou na 2 819 mil. Kč.
- **Při aktuálních parametrech dotačního programu AGRICOVID by na dotační podporu dosáhlo pouze 7,5 % z dotazovaných pivovarů.** Dle dotazníkového šetření mezi členy ČSPPS jsou vhodnou formou vládní pomoci následující body:
 - snížení hranice 25% poklesu příjmů pro poskytnutí dotace nebo jinou vhodnou úpravu podmínek (např. vztažení rozhodného období pro pivovary pouze na dobu, kdyby byly uzavřeny restaurační provozovny);
 - kompenzace režijních a dalších fixních nákladů zahrnujících poplatky za energie, nájemné apod.;
 - bezúročné půjčky pro obor gastronomie a pivovarnictví;
 - dočasné snížení spotřební daně nebo DPH na pivo;
 - odpuštění plateb záloh na sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance;
 - kompenzace za sudové a tankové pivo, které se nestihlo prodat a je za hranicí data expirace;
 - důraz na včasnou komunikaci při plánovaném rozvolnění bezpečnostních opatření v rámci rozdílných kategorií Protiepidemického systému ČR (PES) směrem ke gastronomickému segmentu; zejména pak upřesnit a definovat podmínky přechodu mezi 4. a 3. rizikovým stupněm pro stravovací služby, pro které je příprava na znovuotevření provozoven velmi časově a nákladově náročná.
- **Zástupci gastronomického segmentu zároveň nespolehají pouze na případnou vládní pomoc, ale z jejich vlastní iniciativy vzniká řada podpůrných programů, založených na vlastních tržních analýzách, reálných potřebách podnikatelských subjektů a principech samoregulace.**
 - Český svaz pivovarů a sladoven (ČSPPS) ve spolupráci s Asociací malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR) a dalšími partnery připravil iniciativu s názvem „Bezpečná restaurace“, jejímž cílem je sjednotit a důkladně komunikovat hygienická

pravidla v restauračních provozovnách, a zároveň tak obnovit důvěru návštěvníků v bezpečnost situace.

- ČSPS spolu s AMSP ČR a Svazem měst a obcí ČR (SMO ČR) dále také společně vyzývají zastupitele měst, obcí a krajů ke zvážení podpory gastronomických provozoven na regionální úrovni (vydání městských, obecních nebo krajských voucherů, podpora restauračních zahrádek, dočasné odpuštění nebo slevy na poplatcích za vodu, odpad či další poplatky účtované městem).
- **Budoucí životaschopnost celého odvětví bude závislá na rychlé obnově spotřebitelského apetitu, ale především také na vhodně nastavených parametrech kompenzačních vládních programů pro postižené podnikatelské subjekty.** Pokud nepřijde rychlá a účinná pomoc odrážející skutečné potřeby trhu, hrozí masivní propouštění zaměstnanců a zánik řady gastronomických provozoven, ale také dalších subjektů z odvětví výroby nápojů a potravin, zemědělství a distribuce.

Úvod

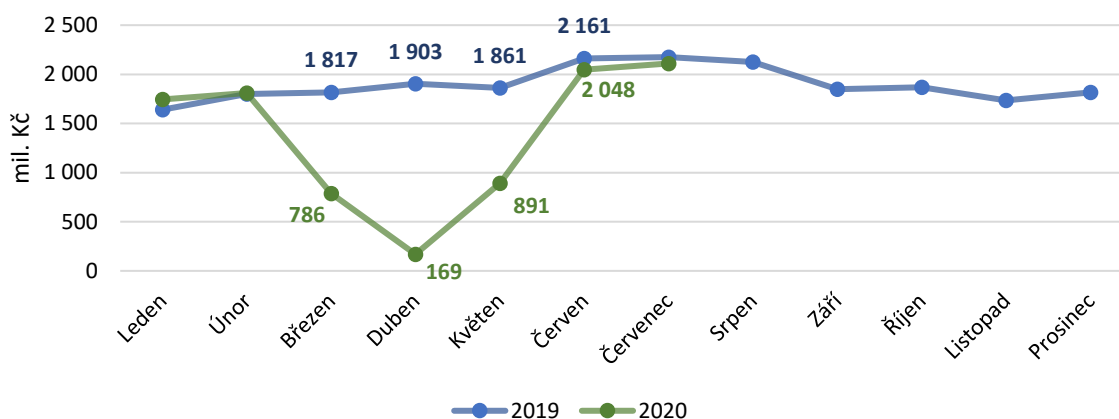
Druhá vlna pandemie viru COVID-19 si vyžádala opětovné zavedení vládních bezpečnostních opatření. V důsledku uzavření řady provozoven lze do nejcitelněji zasažených oblastí řadit především segmenty zahrnující obchod, dopravu, ubytování a pohostinství. Se segmentem HORECA jsou přitom silně výkonnostně spjata také navazující odvětví, jako je např. výroba potravin a nápojů. Sem patří také české pivovarnictví. Výroba čepovaného piva je však specifická poměrně dlouhým výrobním procesem (až 60 dní), který nejde v průběhu přerušit, a zároveň omezenou dobu trvanlivosti produktu. Pivovary proto musí citelně omezovat produkci piva a v případě delšího uzavření restauračních provozoven bude nutné řešit likvidaci piva.

Z výše uvedených důvodů nyní Ministerstvo zemědělství ČR připravuje kompenzační program Agricovid potravinářství, který má podpořit pandemií zasažené subjekty podnikající v potravinářském průmyslu. Tento dokument slouží jako podkladový materiál pro argumentaci mezi Českým svazem pivovarů a sladoven (dále jen ČSPS) a vládními institucemi o výši finanční kompenzace nebo jiných formách podpory směrem k českým pivovarům, tvořícím ekonomicky velmi významný tržní segment. Opětovné uzavření hospod, barů a restaurací výrazně prohloubí dosavadní ztráty v celém segmentu HORECA, na jehož budoucí životaschopnosti je výkonnost pivovarů silně závislá. Závěry této analýzy vychází z dat získaných tržním průzkumem společnosti Nielsen, agregovaných údajů ČSPS a dotazníkového šetření mezi členy ČSPS.

1. Vývoj ON-TRADE trhu s pivem v roce 2020

Vývoj tržeb za pivo v segmentu HORECA v roce 2019 a 2020 ilustruje následující graf 1, kde lze sledovat velmi výrazný propad během první vlny pandemie COVID-19 (březen-květen). Ani měsíc červen letošního roku (kdy již byly provozovny plně otevřeny) neznamenal návrat k původním hodnotám z roku 2019. Celkové tržby za pivo mezi lednem až červencem letošního roku klesly v odvětví HORECA vůči roku 2019 o 3 779 mil. Kč (-28 %). Nejhlubší propad představuje měsíc duben (- 91 %).

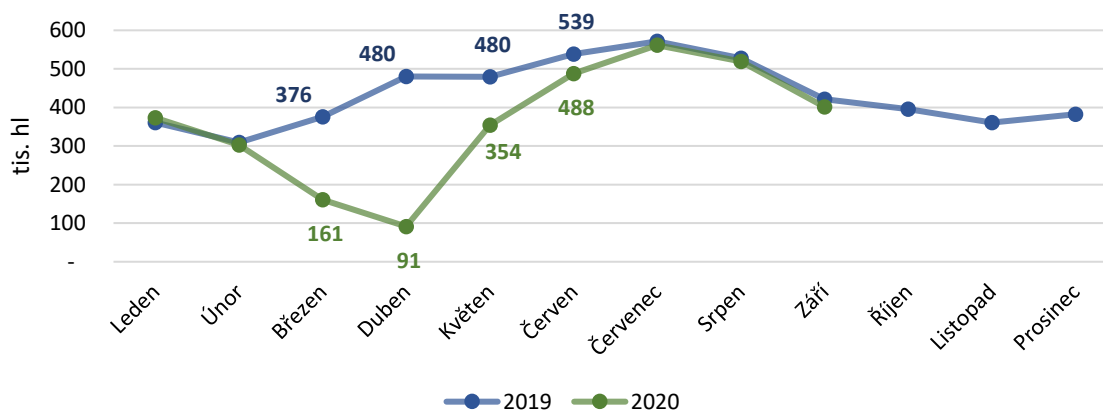
Graf 1: Tržby v segmentu HORECA (pivo)

Zdroj: Nielsen

S propadem tržeb za pivo koresponduje také propad produkce piva v českých pivovarech. Celkový výstav piva v segmentu ON-TRADE ilustruje následující graf 2. V měsících lednu až září letošního roku poklesl celkový výstav piva vůči stejnému období loňského roku o 811 tis. hl (-20 %).

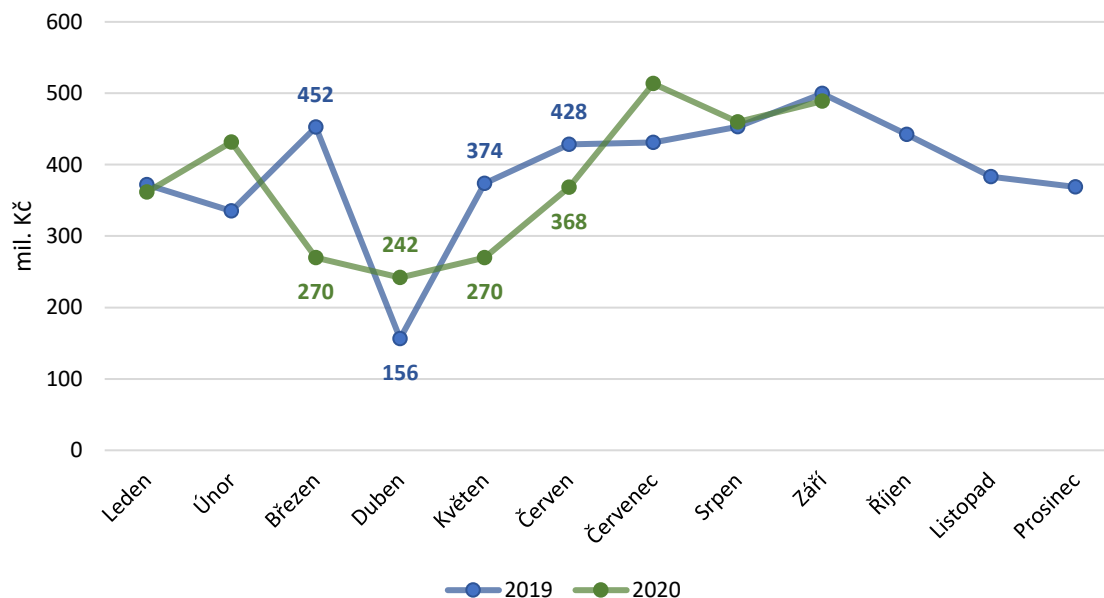
Graf 2: Výstav piva českých pivovarů v segmentu ON-TRADE

Zdroj: ČSPS

Propad produkce piva během jarních měsíců se odrazil také na inkasu spotřební daně z piva, jehož vývoj ilustruje následující graf 3. Během ledna až září letošního roku se skutečné inkaso spotřební daně z piva snížilo meziročně o téměř 97 mil. Kč.

Graf 3: Vývoj skutečného inkasa spotřební daně z piva

Zdroj: Celní správa

V důsledku druhé vlny pandemie COVID-19 lze však nyní z hlediska tržeb za pivo a jeho výstavu v segmentu ON-TRADE čekat oproti první vlně výrazně hlubší propady. S narůstajícím počtem nově nakažených pacientů byla nejprve postupně omezována otevírací doba restauračních zařízení a 14.10. 2020 došlo k jejich úplnému uzavření, včetně zákazu konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích. Spotřebitelská poptávka po pivu byla během jarního rozvolňování pandemických opatření a restartu ekonomiky v letních měsících stimulována možností konzumace na předzahrádkách a venkovních prostranstvích, což po rozvolnění v zimních měsících předpokládat nelze. Velikost ztrát v celém odvětví tak bude úměrně závislá především délce platnosti bezpečnostních opatření.

Ani s jejich koncem nelze spoléhat na rychlý návrat k původní míře návštěvnosti a hodnotám tržeb z roku 2019. Důvěra českých spotřebitelů v bezpečnost situace je silně otřesena a vnitřní prostory restauračních zařízení mohou být nadále z pohledu veřejnosti považovány za rizikové (resp. zdraví nebezpečné), a to i přes přísné dodržování bezpečnostních hygienických

opatření.¹ Dále je z pohledu sektoru třeba uvažovat také riziko případného ovlivnění konzumních zvyklostí po rozvolnění bezpečnostních opatření. Spotřebitelé, kteří svou spotřebu čepovaného piva během pandemie substituují pivem baleným, mohou u těchto zvyklostí zůstat i v budoucnu. Tato změna ovlivní míru ziskovosti nejen restauračních zařízení, ale také samotných pivovarů.

Dle tržního průzkumu společnosti Data Servis neotevřelo po prvním restartu ON-TRADE trhu v červnu letošního roku 5 % gastronomických podniků. Na konci roku lze přitom očekávat uzavření až 18 % podniků. Průzkum dále předpokládá, že pokud se ON-TRADE trh znovu otevře během listopadu, budou celkové meziroční poklesy tržeb v odvětví pohostinství přesahovat hranici 40 %. V případě uzavření trhu až do konce letošního roku budou ztráty přesahovat více než polovinu loňských tržeb.²

Pivovary zaměstnávající tisíce zaměstnanců jsou tak nyní opětovně nuceny omezovat výrobu tankového a sudového piva, hledat nové odbytové cesty a řešit otázku co s navařeným pivem, které se blíží datu expirace. Řada pivovarů zároveň např. rozvážejí hospodám, barům a restauracím uzavíratelné PET lahve pro okénkový výdej nebo spolupracuje při sanitaci výčepních a tankových zařízení.³ Růst prodeje piva v lahvích a plechovkách (OFF-TRADE segment) nahrazuje propady v ON-TRADE jen z malé části, přičemž nejvíce jsou zasaženy pivovary, pro něž je právě prodej čepovaného piva klíčovým distribučním kanálem.

2. Odhad ztrát českých pivovarů v důsledku druhé vlny pandemie

Odhad ztrát v důsledku druhé vlny pandemie kvantifikujeme z výstupů dotazníkového šetření mezi členy ČSPS, kteří z hlediska výstavu piva reprezentují přibližně 95 % českého trhu s pivem. V každé kategorii pivovarů (dle velikosti ročního výstavu piva) je nejprve vypočítán medián týdenních tržeb v segmentu ON-TRADE a následně je tato hodnota vynásobena počtem pivovarů v dané kategorii, resp. extrapolována na zbytek trhu. Strukturu českého

¹ Restauratéri zároveň stále od vlády očekávají podání racionálního odůvodnění dlouhodobého uzavření gastronomických podniků a upozorňují např. na efektivní způsob vládní podpory v Německu, viz <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/karpisek-ukazte-nam-jediny-dukaz-ze-ma-obetovani-hospod-smysl-127135>

² http://www.data-servis.eu/cs/pruzkumy-a-poradenstvi/dnews-rijen-2020-cr.html#Hon_na_carodejnice

³ https://www.lidovky.cz/byznys/firmy-a-trhy/uzavreni-hospod-ohrozuje-pivovary-kazdy-tyden-karanteny-prichazeji-o-ctvrt-miliardy-korun.A201103_201619_firmy-trhy_sei

pivovarnického trhu, včetně mediánu týdenních tržeb v jednotlivých kategoriích a celkových hodnot, znázorňuje následující tabulka 1. Celkové týdenní tržby za pivo v segmentu ON-TRADE z pohledu pivovarů tak odhadujeme ve výši přesahující 359 mil. Kč.

Tabulka 1: Počet českých pivovarů dle ročního výstavu piva a týdenní tržby

Kategorie pivovaru (roční výstav)	Počet pivovarů	Týdenní tržby v roce 2019 v ON-TRADE (tržní medián)	Týdenní tržby v ON-TRADE celkem
do 10 000 hl ⁴	519	-	-
do 50 000 hl	35	1 337 326 Kč	46 806 411 Kč
do 100 000 hl	26	1 637 881 Kč	42 584 918 Kč
do 150 000 hl	25	1 583 734 Kč	39 593 345 Kč
do 200 000 hl	10	1 610 808 Kč	16 108 076 Kč
nad 200 000 hl	18	11 892 292 Kč	214 061 254 Kč
Celkem			359 154 005 Kč

Pro kvantifikaci odhadu dále předpokládáme následující:

- K úplnému uzavření restauračních provozoven došlo 14.10. 2020.
- Předpokládané otevření restauračních provozoven – 2.12. 2020⁵
- Během uzavření restauračních provozoven dojde k meziročnímu poklesu prodeje piva v segmentu ON-TRADE o 95 % (propad bude nyní výraznější než v jarních měsících, kdy nebylo zakázáno konzumovat alkoholické nápoje ve venkovních veřejných prostranstvích).
- V období po otevření restauračních provozoven stanovujeme následující tři citlivostní scénáře, které shrnuje tabulka č. 2:

Tabulka 2: Kvantifikace předpokládaných ztrát tržeb za českých pivovarů v segmentu ON-TRADE

	Ztráty tržeb během uzavření provozoven (14.10. – 25.11.)	Ztráty tržeb během 1. – 4. týdne po otevření provozoven	Ztráty tržeb během 5. – 8. týdne po otevření provozoven	Ztráty tržeb celkem
1. scénář	2 388 mil. Kč	861 mil. Kč	574 mil. Kč	3 824 mil. Kč
2. scénář	2 388 mil. Kč	574 mil. Kč	287 mil. Kč	3 250 mil. Kč
3. scénář	2 388 mil. Kč	287 mil. Kč	144 mil. Kč	2 819 mil. Kč

Zdroj: vlastní kalkulace

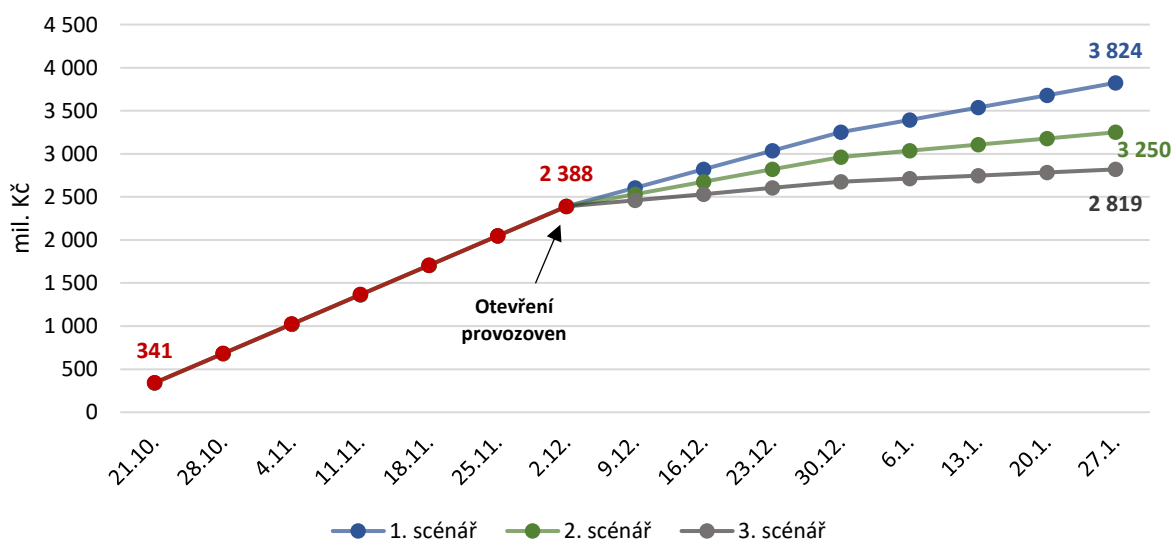
⁴ Pivovary s ročním výstavem piva do 10 tis. hl nejsou v analýze zahrnuty.

⁵ Podle aktuálních informací dojde k otevření provozoven 30.11. 2020, nicméně na výsledných hodnotách výpočtu se tento dvoudenní rozdíl statisticky významně neprojeví.

- 1. Scénář (pesimistický):** Během uzavření restauračních zařízení dojde k propadu tržeb pivovarů v segmentu ON-TRADE o 95 %, tedy 2 388 mil. Kč. Během 1. - 4. týdne po otevření provozoven dojde k propadu tržeb o 60 %, tedy 861 mil. Kč, a během 5. - 8. týdne po otevření dojde k propadu o 40 %, tedy 574 mil. Kč. Celkové ztráty činí 3 824 mil. Kč.
- 2. Scénář (realistický):** Během uzavření restauračních zařízení dojde k propadu tržeb pivovarů v segmentu ON-TRADE o 95 %, tedy 2 388 mil. Kč. Během 1. - 4. týdne po otevření provozoven dojde k propadu tržeb o 40 %, tedy 574 mil. Kč, a během 5. - 8. týdne po otevření dojde k propadu o 20 %, tedy 287 mil. Kč. Celkové ztráty činí 3 250 mil. Kč.
- 3. Scénář (optimistický):** Během uzavření restauračních zařízení dojde k propadu tržeb pivovarů v segmentu ON-TRADE o 95 %, tedy 2 388 mil. Kč. Během 1. - 4. týdne po otevření provozoven dojde k propadu tržeb o 20 %, tedy 287 mil. Kč, a během 5. - 8. týdne po otevření dojde k propadu o 10 %, tedy 144 mil. Kč. Celkové ztráty činí 2 819 mil. Kč.

Projekci výše uvedené kvantifikace ztrát tržeb pivovarů v segmentu ON-TRADE ilustruje graf 4. Odhad kalkuluje se znovu otevřením hospod, barů a restaurací 2.12., tedy 7 týdnů po jejich uzavření. S každým dalším týdnem, kdy budou restaurační provozovny zavřené, lze předpokládat prohloubení ztrát tržeb českých pivovarů v segmentu ON-TRADE o dalších 341 mil. Kč, a to ve všech třech navržených citlivostních scénářích.

Graf 4: Odhad ztrát tržeb za pivo v segmentu ON-TRADE z pohledu pivovarů (kumulovaně, mil. Kč)

Zdroj: vlastní kalkulace

3. Parametry AGRICOVID a reálné potřeby dotčených ekonomických subjektů

Ministerstvo zemědělství na začátku listopadu 2020 připravilo kompenzační program pro potravinářský průmysl (výrobci potravin a zemědělské podnikatelé) s názvem AGRICOVID. Vláda pro tento účel schválila výdajový rámec 3 mld. Kč, přičemž parametry tohoto dotačního programu vypadají následovně:⁶

- podmínkou poskytnutí dotace je pokles celkových příjmů nejméně o 25 % (ve srovnání se stejným obdobím loňského roku, tedy březen-listopad 2019/2020);
- maximální sazba je až 200 tisíc korun na jeden podnik a až 20 tisíc korun na jednoho zaměstnance;
- celková podpora zároveň nesmí být vyšší než 75 % vykázaného poklesu celkových příjmů;
- maximálně dotace může být až 800 tisíc EUR (cca 21,6 milionu Kč) pro potravináře a 100 tisíc EUR (cca 2,7 milionu Kč) pro zemědělce.

Příjem žádostí by měl dle plánu začít na začátku prosince 2020 a rozhodnutí o přidělení podpory by měla být následně sdělena na přelomu ledna a února 2021. Při takto definovaných parametrech by ale na dotační podporu dosáhlo pouze 7,5 % z dotazovaných pivovarů. Hlavním důvodem je přitom skutečnost, že jejich produkt se blížil datu expirace, a pivovary tak byly nuceny rozprodat je za každou cenu.

Je nutné konstatovat, že reálné potřeby subjektů podnikajících v tomto odvětví se odlišují. Klíčovým determinantem životaschopnosti celého odvětví HORECA (a s ním spojených tržních segmentů včetně pivovarnictví) bude rychlá a účinná podpůrná reakce vlády a také návrat hostů do znovu otevřených gastronomických podniků. Dle dotazníkového šetření mezi členy ČSPS se pro obor pivovarnictví jeví jako optimální forma pomoci kombinace následujících bodů:

- snížení hranice 25% poklesu příjmů pro poskytnutí dotace nebo jiná vhodná úprava podmínek (např. vztahení rozhodného období pro pivovary pouze na dobu, kdyby byly uzavřeny restaurační provozovny);

⁶ http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministerstvo-zemedelstvi-vyplati.html

- kompenzace režijních a dalších fixních nákladů zahrnujících poplatky za energie, nájemné apod.;
- bezúročné půjčky pro obor gastronomie a pivovarnictví;
- dočasné snížení spotřební daně nebo DPH;
- odpuštění plateb záloh na sociální a zdravotní pojištění za zaměstnance;
- kompenzace za sudové a tankové pivo, které se nestihlo prodat a je za hranicí data expirace;⁷
- důraz na včasnou komunikaci při plánovaném rozvolnění bezpečnostních opatření v rámci rozdílných kategorií Protiepidemického systému ČR (PES) směrem ke gastronomickému segmentu (restauratéři musejí být schopni včas reagovat a připravit své provozovny na hygienická opatření, objednat zboží, zmobilizovat personál apod.). Zejména je třeba upřesnit a definovat podmínky přechodu mezi 4. a 3. rizikovým stupněm pro stravovací služby, pro které je příprava na přechod velmi časově a nákladově náročná.

Podle Národního programu pro gastronomii, který představila Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR (AMSP ČR) spolu s ČSPS, se jako optimální forma pomoci jeví také následující body:⁸

- prodloužení programu Antivirus/kurzbeit v oboru gastronomie do konce letošního roku;
- dočasné snížení DPH na stravovací služby na 5 %;
- marketingová kampaň na podporu gastronomie ve výši 150 mil. Kč;
- dotační programy z fondu obnovy EU na rozvoj gastronomie;
- harmonizace sazeb DPH ve stravovacích službách (sjednocení sazeb na 10 %);
- podpora vzdělávání v gastronomii;
- legalizace spropitného;

⁷ V tomto kontextu je třeba uvažovat také odlišnost piva od jiných alkoholických nápojů, které se dají skladovat a mají diametrálně odlišnou dobu trvanlivosti. Parametry kompenzačních programů proto musejí odrážet skutečné požadavky trhu.

⁸ <https://amsp.cz/wp-content/uploads/2020/10/TZ-2020-10-06-př%C3%ADloha-Narodni-program-pro-gastronomii.pdf>

- legislativní rámec kontrol odvětví (přehledný systém kontrol výkonu gastronomické činnosti);
- podpora flexibility práce v gastronomii (podpora přílivu zaměstnanců ze zahraničí).

4. Vlastní iniciativa gastronomického segmentu

Zástupci gastronomického segmentu zároveň nespolehnou pouze na případnou vládní pomoc, ale z jejich vlastní iniciativy vzniká řada podpůrných programů, založených na tržních analýzách, reálných potřebách podnikatelských subjektů a principech samoregulace. ČSPS ve spolupráci s AMSP ČR a dalšími partnery připravil iniciativu s názvem „Bezpečná restaurace“. Cílem této iniciativy je sjednotit a efektivně komunikovat hygienická pravidla v restauračních provozovnách a zároveň také obnovit důvěru návštěvníků v bezpečnost situace. Společným a hlavním závazkem gastronomických provozoven a jejich hostů je dodržovat předepsaná pravidla, a umožnit tak podnikatelům v oboru překonat toto velmi kritické období. Před opětovným otevřením budou mít podniky k dispozici informační materiály (letáky, stojany nebo webové stránky). Tyto informační materiály upozorňují na vládou stanovená pravidla „3R“ a doplňují je navíc o samoregulační pravidla „3S“:

- **Roušky** – nošení roušek při pohybu po vnitřním prostoru provozovny;
- **Ruce** – použití dezinfekce při příchodu restaurace;
- **Rozestupy** – vzdálenost mezi stoly minimálně 1,5 metru;
- **Stoly** – dezinfekce při každé výměně hostů;
- **Sklo** - důkladné mytí skla a výčepního zařízení;
- **Skupiny** – omezení počtu hostů u jednoho stolu.

Vedle výše uvedených pravidel navíc Kodex bezpečné restaurace zároveň zavazuje účastníci se restauratéry dodržovat následující pravidla: Označení prostoru pro čekání, ochrana personálu, pravidelná kontrola personálu, umožnění bezkontaktních plateb a transparentní komunikace.⁹

⁹ <https://pro.restu.cz/bezpecna-restaurace/#join>

ČSPS spolu s AMSP ČR a Svazem měst a obcí ČR (SMO ČR) dále také společně vyzývají zastupitele měst, obcí a krajů ke zvážení podpory gastronomických provozoven na regionální úrovni. Jejich doporučení přitom vycházejí z úspěšně realizovaných podpůrných programů v zahraničí, např.:¹⁰

- Vydání městského, obecního nebo krajského voucheru na podporu návštěvnosti a spotřeby v hospodách a restauracích (po vzoru Vídně, která svým obyvatelům rozeslala poukázky v nominální hodnotě 25 až 30 EUR).
- Karta návštěvníka města – podpora návštěvnosti kulturních, sportovních a dalších zařízení včetně gastronomických podniků (papírová či elektronická karta opravňující k čerpání slev ze vstupného nebo útraty v restauračním zařízení).
- Podpora restauračních zahrádek formou slevy nebo odpuštění nájemného za pronájem veřejných ploch pro provozování restauračních zahrádek (dále také např. zjednodušení a zrychlení administrativního procesu povolování zahrádek).
- Dočasné odpuštění nebo slevy na poplatcích za vodu, odpad či další poplatky účtované městem (za předpokladu, že je město provozovatelem těchto služeb).

¹⁰ <https://www.moje-restaurace.cz/index.php/2020/11/20/podnikatele-a-pivovary-zadaji-obce-mesta-a-kraje-o-podporu-gastronomie/>

Závěr

Vládní bezpečnostní opatření v důsledku druhé vlny pandemie COVID-19 zasáhnou celou tuzemskou ekonomiku. Pro zvládnutí nepříznivého vývoje pandemie jsou tyto kroky nezpochybnitelné, nicméně je žádoucí být zároveň připraven na debatu o kompenzaci škod, které společně v této souvislosti vznikají. Řada subjektů podnikajících v segmentu HORECA, potravinářském průmyslu a s nimi výkonnostně silně spjatými odvětvími nyní stojí před další existenční krizí. Druhá vlna pandemie bude skutečně pro mnoho gastronomických podniků, kterých je v ČR více než 40 tisíc, likvidační. Tyto podniky jsou přitom nejen pro pivovary klíčovým distribučním kanálem. Každý týden, ve kterém jsou restaurační provozovny uzavřeny, znamená nyní pro české pivovary ztráty na tržbách v segmentu ON-TRADE přesahující 341 mil. Kč.

Budoucí životaschopnost celého odvětví tak bude závislá na rychlé obnově spotřebitelského apetitu, ale především také na vhodně nastavených parametrech kompenzačních vládních programů pro postižené podnikatelské subjekty. Pokud nepřijde rychlá a účinná pomoc odrážející skutečné potřeby trhu, hrozí masivní propouštění zaměstnanců a zánik řady gastronomických provozoven, ale také dalších subjektů z odvětví výroby nápojů a potravin, zemědělství a distribuce. Riziko příchodu dalších vln pandemie v budoucnosti je zároveň stále velmi vysoké, proto je třeba při tvorbě krizových plánů apelovat na princip předvídatelných a neměnných pravidel, kterými se budou moci všechny podnikatelské subjekty řídit.

Zdroje

Klíčové zdroje:

- Interní data členů ČSPS (dotazníkové šetření)
- Průzkum trhu společnosti Nielsen

Internetové zdroje:

AMSP (2020). *Národní program pro gastronomii*. Dostupné z: <https://amsp.cz/wp-content/uploads/2020/10/TZ-2020-10-06-př%C3%ADloha-Narodni-program-pro-gastronomii.pdf>

Celní správa ČR (2020). *STATISTICKÁ DATA Z OBLASTI VÝROBY, DOPRAVY A DOVOZU PIVA*. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/statistiky/Stranky/pivo.aspx>

ČSPS (2020). *Uzavření hospod a restaurací způsobí pivovarům stamilionové ztráty (tisková zpráva)*. Dostupné z: <http://ceske-pivo.cz/tz2020/uzavreni-hospod-a-restauraci-zpusobi-pivovarum-stamilionove-ztraty>

Data Servis (2020). *Prognóza On-Trade ČR 2020*. Dostupné z: http://www.data-servis.eu/cs/pruzkumy-a-poradenstvi/dnews-rijen-2020-cr.html#Hon_na_carodejnice

Lidovky.cz (Miroslav Petr, 2020). *Uzavření hospod straší pivovary. Každý týden ,pod zámek' přicházejí o čtvrt miliardy korun*. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/firmy-a-trhy/uzavreni-hospod-ohrozuje-pivovary-kazdy-tyden-karanteny-prichazeji-o-ctvrt-miliardy-koron.A201103_201619_firmy-trhy_sei

MZČR (2020). *Ministerstvo zemědělství vyplatí potravinářům kompenzace za Covid-19. Vláda na to uvolní až 3 miliardy korun (tisková zpráva)*. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/mze/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2020_ministerstvo-zemedelstvi-vyplati.html